

LÜHIKROONIKA

6. mail esitleti Eesti Rahvusraamatukogus esseekogumikku „See esimene raamat. 500 aastat ühist kirjakultuuri“.

Kogumik valmis Eesti ja Läti rahvusraamatukogu koostöös. 25 eesti ja läti raamatulugu käsitlevat esseed parimate asjatundjate sulest annavad ülevaate meie kirjakultuuri uurimise hetkeseisust. Koostajad Piret Lotman (Eesti Rahvusraamatukogu) ja Toms Ķencis (Läti Rahvusraamatukogu) tutvustasid teose saamislugu. Sõna said klassikaline filoloog Kristi Viiding ja ajaloolane Juhan Kreem.

7. mail Tartus toimunud Õpetatud Eesti Seltsi koosolekul pidas ettekande Kadi Kähär-Peterson. Ta kõneles teemal „Lepimise-kaup, väävel või Balti patriotism: Garlieb Merkel XIX sajandi teise poole eesti kirjasõnas“. Baltisaksa ühe kõige poleemilisema poliitilise mõtleja Garlieb Merkeli (1769–1850) kirjutised on jätnud olulise jälje eesti ja läti mõtteloose. Ettekanne keskendus Merkeli retseptsioonile XIX sajandi teisel poolel eestikeelses kirjasõnas. Seni on historiograafias ennekõike pööratud tähelepanu sellele, kuidas Merkeli lugemine innustas eestlaste ja lätlaste kultuurilisi ja poliitilisi püüdlusi.

8. mail toimus Tartus ajakirja Oma Keel seminar. Avasõnavõtuga esinesid Oma Keele seminari idee algataja Andra Kütt-Leedis ja toimetaja Helen Hint. Ettekanne tegas esinesid Jüri Valge („Laurist, Annast ja Kodavere keelest“), Katrin Leppik (TÜ, „Eesti keele vokaalid erineva emakeelega õppijate häälduses“), Merit Niinemägi ja Helen Wilbur (TÜ, „Mis teeb inari-saami keele keeleuurija jaoks põnevaks?“),

Liisi Piits ja Meelis Mihkla (EKI, „Kõne-sünteesist: kas masin saab rääkida nagu inimene?“). Emakeele Seltsi väärrika liikme Valve-Liivi Kingisepaga vestles Andra Kütt-Leedis.

16. mail korraldas Emakeele Selts Väike-Maarjas F. J. Wiedemanni keelepäeva.

Tänavune laureaat Tiit Hennoste pälvis auhinna pühendunud töö eest eesti keele, kirjanduse ja ajakirjanduse uurimisel ning õpetamisel. Laureati tutvustas Helle Metslang. Väike-Maarja Gümnaasiumi õpilased analüüsisid oma ühisuurimuses Tiit Hennoste keelekasutust tema artiklite põhjal. Hennoste kõneles teemal „Või või või? Või-lugu“, esinesid veel Mart Velsker („Jäljed keele ja kirjanduse piirialadel“) ja Piret Kriivan („Uudised eile, täna, homme“). Keelepäeva lõpetas vestlusring lugemisest, mida juhtis Piret Kriivan.

22. mail toimus Tartus Eesti Kirjandusmuuseumis Akadeemilise Rahvaluule Seltsi koosolek. Möödunud aasta Eesti folkloristika aastapreemia laureaat Taive Särg pidas ettekande „Läks laande lauluga: kaks rahvuslikku müüti“, milles ta rääkis eestlaste oluliste rahvuslike müütide päritolust ja põimumisest. Anti kätte Eesti folkloristika aastapreemia 2025, mille pälvis kultuuriloolane ja folklorist Marju Kõivupuu. Žürii hinnangul on tema uurimistöö mõju eesti kultuuri mõtestamisel olnud väga suur ning ta on valdkonda laiemale avalikkusele aktiivselt teadvustanud rohkete kirjatööde ja esinemiste kaudu.

30. mail korraldati Tallinnas Eesti Keele Instituudis Emakeele Seltsi kõnekoosolek „Sõnade radadel“. Esinesid seltsi liikmed

Enn Ernits („Kas kollane on roheline ehk probleemsetest värvinimetustest soomeugri keeltes”), Lembit Vaba („Vorlontsikutest ja kabajantsikutest, rohkem siiski muust”) ja Iris Metsmägi („Julius Mägiste pärandist etümoloogi ja leksikograafina”).

30. mail peeti Tartus Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi koosolek, kus vaatluse all oli ontoloogilise pöörde temaatika.

Diskussiooni juhatas sisse Erki Lind ettekandega „Kas ontoloogiline pööre toimus?”. Arutelus, mida tähendab ontoloogiline pööre filosoofiliselt ning empiirilises uurimistöös ja kuidas peaksid sellesse suhtuma need, kes ei tunne, et pööre on nende jaoks oluline, olid põhisõnavõtjad veel Margus Ott, Reet Hiiemäe ja Ott Puumeister.